

SELMECBÁNYAI HIRLAP

Egy évr 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona
50 fillér.

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések megállapodás szerint számítatnak.

Nyilttér díja soronként 20 fillér.

Felolós szerkesztő:

DR. PAULOVICS ISTVAN

Az expediciót s hirdetésekkel illető reklamációk a lapkezelő

Joerges Ágost özevgye és fia

céghez intézendők.

hova az összes pénzküldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNP.

Szoborleleplező-ünnep

Selmebányán.

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, tagjainak áldozatra készségéből, *Kerpely Antalnak*, *Litschauer Lajosnak*, *Péché Antalnak* és *Zsigmond Vilmosnak*, a magyar vaskohászat és bányászat nagynevű úttörőinek, szobrokat készíttetett s ezeket a szobrokat, nagy ünnepséggel keretében, folyó hó 17-én leleplezték le a selmebányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola aulájában.

Mar az előző napon nagyszámban jöttek Selmebányára a hazai bányászat kiválóságai, a négy nagynevű bányász rokonai, gyermekei, hozzátartozói, hogy leróják a kegyelet adóját azokkal szemben, akik a magyar bányászat és vaskohászat terén örök időkre szőlő érdemeket szereztek. A pénzügyminisztert az ünnepen *Probstner Alfred* miniszteri tanácsos, a földművelésügyi minisztert *Vadas Jenő* miniszteri tanácsos, főiskolai tanár, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületet *Far-*

baky István miniszteri tanácsos, a földtani intézetet *Halaváts Gyula* m. kir. főbányatanácsos képviselte. A családtagok közül megjelentek: *Litschauer Lajos* bányatanácsos, az O. M. B. és K. E. titkára és neje, *Péché Béla* osztálytanácsos, *Péché Kálmán* főbányatanácsos és *Péché Ödön*.

Szombaton este fél 10 órakor a főiskolai Ének- és Zenekör hangversenyével kapcsolatosan ismerkedő-est volt a városi vígadóban, melyen számosan vettek részt. A tulajdonképeni leleplező-ünnep vasárnap délelőtt volt a főiskola aulájában, hol a négy szobor valóságos koszorúerdő közepén állott. Az aula előtti téren a bányászzenekar játszott s a díszes közönség zsűfóláig megtöltötte a hatalmas termet. A Himmusz elnevelése után *Fodor László dr.* főbányatanácsos, a főiskola prorektora mondott szép megnyitóbeszédet, melyben üdvözölte a miniszterek képviselőit, a vendégeket s a nagyszámú közönséget. Utána *Barlai Béla dr.*, a főiskola ezidőszérii rektora s a vaskohászat szaktanára mondott beszédet Kerpely Antal szobra előtt. Magasszárnyalású, kristálylogikájú, gyönyörű beszédeben valóságos korrajz keretében, mint embert,

mint tanárt, mint szakíró, mint organizátort jellemezte Kerpely Antalt, különösen hangsúlyozva, hogy egész munkássága a gazdagabb, műveltebb új Magyarország megteremtését célozta. Beszédét a következőkben fejezte be:

»Els most még hozzátok volna néhány szóm, kedves fiatal barátaim!

Nem tudom, láttatok-e már fűgyökert gránittal küzdeni? A gyökér hajszála odatapad a gránitthoz és harcot kezd vele. A hajszál vége savat bocsát ki magából. Olyan keveset, mint egy csepp viznek a milliód része. A sav felold a sziklából egy parányit. Olyan kicsit, mint a porzemennek a századrésze. Az oldás helyén üreg keletkezik. Olyan apró üreg, hogy az esőcseppek éppen csak a milliód része fél el benne. Azonban a sav folyton szivárog, a vegyjából folytonfolyvást tart. A táplálék egyre nő, vastagodik a gyökér s mint ellenállhatatlan ék jobban és jobban repeszti a sziklát. Tízezer fűszálnak millió gyökérszála támad így a gránitot, melyen millió repedést visz véghez, míg aztán, évezedreknél követekezes harcában, a szikla szétmállik s átalakul termőtalajjá.

Vajjon tudjátok-e, mit akarok ezzel a hasonlattal mondani; érzitek-e, hova akarok vele célozni? A kemény gránit hazánk szomorú közgazdasági állapotát példázza; a fűszálak ti vagytok ezeryi cselekvésekkel és milliónyi gondolataitokkal.

Talán így...

Egy perc. S kapuján tudatomnak
Egy kis golyó
Szép ádással beroboghat.

S megáll a perc, megáll a láрма.
Leszáll a csőnd.
Reám borul az álomok álma.

S nincs több valóság, nincsen álom.
Nincs több remény.
Haldál az ur e messze tájon.

Nincs tér s idő, nincs többé holnap.
Ez a nagy éj,
Amelybe minden visszaolvad.

Nincs több tudat. Nincs többet emlék.
Nincs semmi sem.
Eszupán a semmi van: a nemlét.

Darvas János.

Á macska.

Írta: Kókalmay József.

Antonio rosszkedvűen ébredt a Washington-park bokrai alatt. Hetszámra szabad ég alatt, nyirkos földön hálai és álmosan, szűrő szemmel

odább kulogni, ha felráz a policeman, ez még olyan viharvert farkasnak is sok, mint amilyen ez a népolyi volt.

Fejébe nyomta lyukas kalapját, összéből húzta ócska kabátját, amin meglátszott, hogy másnak az ünnepelő ruhája volt valamikor, azután megindult. Kellemetlen, csipős szél fúj, éhes volt és fázott. Lomhán ódngött a boltajtók előtt az East-streeten, azután lement a tengerpartra, a dokkók felé. Ott ácsorgott egy darabig és nézte az izzadó munkásokat. A kikötő szinte tömve volt hatalmas tehergőzöskkel, itt-ott szerényen húzódtok meg egy egy szélesfarkú bigge. Egy nagy német gőzös gyomrába gépekkel emeltek az elevátorok, mint holmi óriási acélkarok, a láncok csikorgása összevegytít a matrózok kiáltásaival...

Itt dolgoztak, pénzért kerestek az emberek. Szinte hallotta az ezüstdollárok csengését és önkéntelenül összeszorította üres markát. Egy-két dollár most vagyont, jólétet, sőt boldogságot jelentett volna Antóniának. Meleg húst, egy-két pohár whiskyt valamelyik szeszgőzös barban és asszonyt. Igen, lehetne magát egyszer megint, amúgy istenigazában, amikor már nem érez semmit, mert ez az igazi boldogság...

Most eszébe jutott, hogy azt sem tudja, mi-ből él hónapok óta: szárított hal, amitől könnybe lábad a szeme, amíg lenyomja a torkán, hozzá ragadós fekete kenyer, néha egy-egy pohár sör az aljából, ha fizet valami régi jó cimborá...

Hirtelen kemény elhatározással megindult az iroda felé. De félúton visszafordult.

— Nem! Mégsem. Mit, az ember gögözik, húzza az igát, hogy az inai beleszakadnak és este a markába löknek egy pár nyomorult centet: ne kutyá.

Visszament a városba, szinte boldogan lohol, hogy megszabadult a nagy kísértéstől. Antonio gyűlölte, megvetette a munkát, a lazaroni öslustaságával, amit száz meg száz éven át gyűjölgettek az óspái az ő számára. Valami könnyű dolgot még elváltalt volna, újságot kihirdani, reklámmal a hátán csavarogni, de nem akart ilyesmii és ő két nap óta alig evett.

Arra is gondolt, hogy megles valami pénzés yankeet... Nem, ez a terv csak homályos ötlet maradt és a kivételről visszahőkent. Nem valami magasabb etikai érzésből, hanem mert öntudatlanul megejtette, hogy ő, a kőbor csikasz, egy évig sem bírni ki a dohos cellában. Sokáig kőborolt, egyre dühösebben vadászta valami ismerősre, aki esedeg fizet. Elmúlt a délelőtt, jött a lunch ideje — másoknak. Neki csak kínzó vágy. Ma nem volt szerencséje. A barokban ismeretlen legények támaszkodtak a sötét falához, Antonio hiába szagászott, egy kóty ital nem csuszott le a kiszáradt torkán.

Az éhség egyre jobban csikarta a gyomrárt. A szeme előtt zöld karikák ugráltak, mintha lóbe ütöttek volna, a térde reszketett és támolyogva

Nézzetek csak egyszer látó szemmel szíjélel. Körülöttünk forrong, fészeg az egész világ mintha csak új honfoglalásra készülne a fajok. A felébredt energiáknak ebben a kavardásában a nemzetek és népek hatalmát nem a kardforgatásban való jártasság, hanem a vagyonosság szabja meg. A nemzeti jólét a szabadság legerősebb védőbástyája, mert a vagyonnal mindig együtt növekszik a függetlenség érzete is. A nyomat ellenben a legnagyobb kerítő; előbb koldúsokká, aztán szolgákká teszi a nemzeteket.

Ti vagytok a jövőnd Magyarországa. A ti feladatotok, hogy a népek tusájában megmentsétek azt, ami a miénk s megtarítsátok, amit őseink vérükön szereztek. Töletek függ, vajjon ez az ország a nemzetek versenyében az álló vagy a kalapács szerepét viend-i-e majd. Ti vagytok hivatalva arra, hogy évtizedes meddősség után végre egy egészségesebb közzgazdasági áramlatot indítsatok meg, amelyen majdan felépülhet gazdasági önállóságunk, nemzeti egységünk és közjogi függetlenségünk.

Amde a jövő nehezen adja meg magát; a jövőért harcolni kell. Nehéz, következetes, elszármharcot, az eszmék és a fejlődés szeretetétől vértett, lankadatlan küzdelmet kell folytatni érte. Mert elvlegre is egy nemzet életét nem lehet pusztán szónoklatokra vagy a "Himnusz"-nak többkevesebb átírásával való élénkítésére fektetni! Nekünk is hozzá kell fogunk már egyszer a tervszerű, a céltudatos munkához. Látható, valóságos kézzel fogható alkotásokkal kell gazdasági szükségleteinket kielégítenünk, mert győzelmes harcot csak egyetlen fegyverekkel lehet vívni. A frazeológiával csak a fül lakik jól, de a gyomor üres marad. Szorgalom, munkakedv, takarékság; ezek a nemzeti jólétnek, a társadalmi erőgyűjtésnek s a vagyoní gyarapodásnak az eszközei.

Nem akarok azonban itt erkölcsi prédikációt tartani. Illeszem sem engedő, jogom szomsz. De amikor Kerpely Antitról emlékezem, szinte önkéntelenül tödül ajkaimra a szó. Mert úgy érzem, hogy ez az egyszerű szobor hasonló ahhoz az évszázhoz, amelyben a mai ünnepejty tárjunkt: olyan melegtű, olyan életet fakasztó, olyan tette szerkető, mint a tavasz.

Valahányszor e szobrot megpillantjátok, fogadjátok meg, hogy az életben dolgozni fogtok. Dolgozzatok lendülettel, dolgozzatok lelkesen, dol-

gozzatok a közért, nemzetünk vagyonosodásáért. Ne felejtsetek el a soha, hogy a nemzetek hatalma és gazdagsága nem az ország természeti kincseiben, hanem polgárainak munkajerejében s ennek az erőnek minél nagyobb mértékű kifejtésében rejlik. Az olyan hivatalnok, aki, mint a kioktatott papagály, a betanult szókat ismételve s az etetést várva ill az iróda ablakai mögött, az nem termel, de fogyaszt. Ne ezt válasszátok példányképül, hanem a merészröptű kőszali sast, melynek a szeme mindent meglát, mindent felfog s amelyik edzett szárnyaival szembe mer repülni a viharral is. Mert meglátni azt, aminek el kell követekeznie, ami a természet, a törvényszerűség rendje; összehasonlítások alapján nemcsak érezni, hanem tudni, mik a jövő lehetőségei és mi az a hivatás, amit a jövő érdekében teljesíteni kell: ez az élettel való élni tudás, ez az igazi produktív élet.

Bárhová vessen benneteket a sors, ezt az igazi, ezt a produktív életet éljétek s akkor nincs az a kemény szikla, melyet termőföldd né örölnétek. Nem könnyű feladat, belátom, mert az ilyen élet a kötelességek egész özönét zúdítja rátok, De ne szállja meg lelketeket a soha csüggettség, mert a megállás és visszacséves veszlett ügyet jelent. Bármilyen csalódás, mellőzés érjen benneteket, bármekkora csapás suttson le rátok, ne álljatok meg kishitűen egy pillanatra sem a magasba vezető úton, hanem előre folyton tudással, küzdéssel, lelkesültséggel s csengjen fületekbe a költő magasztos szava:

A lejtőt itt-ott vadvirág borítja.
Virág, mely mint az élet, hervado.
A gyenge és gyáva megkapaszkodik
E gyarlóságba s a főt pikádó
Fényl efeletje, nem tör már utána.
Csak él, csak él! csendes napjait
Égy rettentően szürke fűhomályba.
Aki erős, az a fűtől lehint.
Még, még, üljé, üljé, a törpe virágot
S vagy lezohan a mélyegs ajtjébe,
Vagy kiragad az istenek kezéből
Égy tündökölő sognáryalából.

Barlai Béla dr. nagyszabású emlékbeszéde óriási tetszést aratott s méltán, mert kiváló, művészi jellemzése volt egy igazán nagy embernek. Tele ragyogó eszmékkel,

poétikus gondolatokkal, az ünnepe igazi fénypontja.

Verecs József bányatanácsos Péch Antal küzdelmes, viszontagságos életét rajzolta meg, méltatva munkásságát, melyre a hazai bányászati magyarrá tételén fáradozott. Elméleti téren megteremtette a magyar bányászati nyelvet s mint gyakorlati ember is nagyszerű eredményeket ért el. Litschauer Lajos szobra előtt **Réz Géza**, a bányaművelés és előkészítés szaktanára mondott szép és tartalmas beszédet, majd **Bene Géza** főfelügyelő Zsigmond Vilmos nagy érdemeit méltatta, melyeket különösen az ártézi kőfúrások terén szerzett s amelyekkel együtt hazai fürdőinket a külföld előtt is híressé és versenyre képsé tette.

Az egyes szobrok előtt elhangzott szép beszédek után **Furbaky István** miniszteri tanácsos, az Országos Bányászati és Kohászati Egyesület nevében, átadta a szobrokat — melyek **Markup Béla** budapesti szobrászművész kiváló alkotásai — a főiskolának **Barlai Béla** dr. átvévo-beszéde után **Hibb-ján Gusztáv** negyedéves bányamérnök hallgató tolmácsolta a főiskolai ifjúság tiszteletét és hálaját az ünnepekért íránt. A szép ünnepe a Szózat élénkítésével végződött.

Jelen voltak, a már említettek kivül, Selmecebánya városának és intézményeinek összes képviselői, Czobor László, Selmeceb és Béalbánya szab. kir. bányaváros önkormányzati képviselői Bene Géza főfelügyelő, Lugosi István bányamérnök, Bajkó András bányamérnök, Schwartz Gyula bányatanácsos, Muzsnay Ferenc bányatanácsos, Mály Sándor miniszteri tanácsos, Platzer Sándor bányatanácsos, Ürmösi Kálmán pénzügyőrgazgató, Hovorka József bányamérnök, Gólián Pál főfelügyelő, Tannenber Géza felügyelő, Halász Sándor bányatulajdonos, Markup Béla szobrász, Hermann Miksa művegyetemi tanár, Tirscher József bányatanácsos, Neuschwentner Ferenc főmérnök, Terényi Lajos vasgyári igazgató, Grünhut Gyula nadraggia felhasadt a térdein, az arca églett. Megtapogatta a fűlét. Ugy érezte, mintha leszakították volna. Az ujjai közt érezte a sima ezüst fűlbevalót, a fűle vértelt, de a helyén volt.

A macska elkészült az étellel, a háttára fordult, reszkető lába meredten nyult az égnek. Azok megunt nekietek, ütötték, rúgták, aztán felakasztották a fűre...

Antonio elhűjt egy kapumélyedésbe és várt. A mámor elszállt a fejéből, most már csak valami forró, líhegő vágy hajlította, ez a vágy erősebb volt az italnál, jobban égette, marta.

Sokáig állokkodott, amíg végre elindult. Az amerikai követte, a buldogképű, szélesvállú legény. A fűlbe csengett erős, durva rohogás. ahogy leütötte, a feje zúgott még az ököleapástól. Utcaról utcará kullogott utána, mint az árnyék. A yankeenek jó kedve volt, egy csomó teaházat, korsomát végig járt, késő éjszaka volt, mire bászánta magát a hazatérésre. Antonio már nem is érezte a fáradtságot. Gépiesen követte, jó messziről és belefájdult a szeme, olyan mereven figyelte minden mozdulatát. Az amerikai befordult, az egyik utca, alkalmasint itt lakott, mert már az úton levette a kabátját és lecsatolta a bőrvövé. A sarkon csenevész, poroslevedű fa állott. Az ágain ott lógott a macska. Antonio felhőrdült. Lámbujhegyen futott a másik után, magasra emelte a kését és leütötte vele, mélyen a nagy érbe, a fűl mögött

fordult be a nagy Avenüere, a jól kellős közepébe. Pompás automobillal robogtak el mellette az asszonyok fűlében gyémántok villogtak és Antonio azi számolatlan magában, hány évig teine whiskeyre az árúkból?

Ma még nem is cigarettázott. Késő délután a Magasin-street táján végre nyakon csipste a szerencsét. Az egyik lebujaen egy vöröskepű ír mulatót. Rongyos mellényéből előlúzott egy csomó gyűrött egydolláros és belecsapott a tenyerébe:

— Hallo, master! Ma én fizetek mindenkinek! Annak a fűstűsképűnek is...

Antonio szeme felcsillant.

— Cigaretta, mondta mohón. Kapott dohányt és italt. Nagykot húzott a jéghideg szeszből, ami égette, marta a belső részét. Mikor kitámolygott a barból, félig-meddig részeg volt, de enni — ez még mindig csak ábránd maradt. Tántorogva vonsozta magát erre-arra, hogy elűsse az időt. A parkban csak későn adtak szállást. Most lassankint fájt, érzélog gondolatok lopakodtak a koponyájába. Valami olyasféle, hogy ő milyen elhagyott... olyan, mint egy kiverit kutya. Elkiseredett ezen a primitív hasonlaton és sírni szeretett volna.

Kint járt már a külvárosban. Az egyik sarkon egy csomó embert látott. Ott valami látivaló lehetett. Egy darabig csak messziről nézte, aztán odaszomfordált ő is. A pocsolya szélén egy macska feküdt hosszan elnyúlva. A végét járta

már szegény pára. Összevert csontjairól itt-ott levedlett a bőr is, nagyon nyomorúságos, szánalmas volt a kis állat.

— Hő, hő! — röhögött az egyik legény és a szűges sarkával teljes erőjéből rátaposott a macska reszkető háttára. Halkan recesgett a vékony csont és az állat fűjaldalmában hirtelen megárázta piszkos, véres fejét. Tapra akart állni, de visszacsévet. Eltörtött a lába. Nyávogni kezdett, mélyen bőve, olyan volt ez a hang, mintha ember jagatna és Antonio összerázódott tőle. Mások, ha jóllakott, bizonyára ő is kivette volna részét ebből a szörakozásból, de most fáradt volt és beteg. Az éhgyomorra bevett ital elkábította, érzélogossá tette. Ennek az inaszakadt kis állatnak a sorsa az övé. Egyszer majd őt is így állják körül kegyetlen emberek.

Az egyik legény botot kért valakitől és megpiszkálta a macskát. Gyöngén remegett, mintha villamos áram futna végig rajta...

A nápolyi nagyot kiáltott és vérbenforgó szemmel lökte felre:

— Hagyd békében! Legalább nyugodtan döngöljék meg, szegény...

Hadarva, neveltséges angolsággal beszélt, a nyelve minduntalan odapattant a szájpajdásához. Az amerikai megietően nézte végig, aztán nevetve ütött a képebe. Egy csapással leverte a lábáról. Antonio harsány nevetés között tápázkodott fel, de alig egyenesedett ki, megint meglökte valamelyik. Visszaesett a macska mellé. Vedlett

mérnök, Jónásch Antal vasgyári igazgató. Baumert Károly főfelügyelő.

Délután egy órákor társasbéd volt a városi vigadóban.

A felszámoló inggyár.

Az agyonzaklatott inggyár, mely, megalakulása első percétől fogva, minden irányban, minden hivatott és hivatatlan tényezővel hadakozni volt kénytelen. utolsó hónapjait éli. A vállalat hétvéi küzdelmes fellépésére a részvényesek közgyűlése kimondta a társaság felszámolását. A szép, modernül berendezett gyárépület, melyre a legutóbb bízalmatlanul is csak kevesen tekintettek reménykedve, ennek a városnak megdöbbentően kevés munkaadalmá mellett, vajjon megvesztési-e benne továbbra is a mindennapi kenyérét?

A felszámolással kapcsolatban sokféle bírálat van forgalomban. Azt hisszük, egy új alakulás ügyének taitán hasznátra szolgálna, ha az inggyár eddigi működését megvilágítjuk.

Előre kell bocsátanunk, hogy a gyár, hétvéi fellépésére alant, nagy veszteségeket szenvedett. Ha azonban ezeknek a veszteségeknek az okát tárgyilagosan kutatjuk, arról győződünk meg, hogy a kezdő magyar gyárak elkerülhetetlen harca ez, mellyel majdnem minden magyar iparvállalatnak meg kell küzdenie. Ha nem akartuk magunkat megiejeztéknek tenni ki, a magyar iparnak ezzel a tehertétellel számolnunk kellett.

Ha minden magyar gyárnak nehéz helyzete van itt, százezrosan nehéz helyzete volt ennek az inggyárnak. Akik ismerik ezt a szakmát, nagyon jól tudják, hogy a féhérműszakmában egy, év-századokon át kifejlesztött iparral, a tökéletesség fokozott, elsőrendű munkaerővel, kipróbált, tapasztalt kereskedelmi személyzettel, kifinomult üzléssel, az országban évtizedek óta állandó, hű revőkörrel bíró, rutinírozott és tőkében erős osztrák és cseh gyárakkal kellett ennek a vállalatnak a versenyt felvennie.

Ennek a gyárnak, mely első volt Magyarországon, amely a versenyt azzal a 25—30 osztrák gyárral fölvetve, fennállhatóságát óriási nehézségekkel kellett megküzdnie. A nehézségek főképpen az árú termeléséből, a fogyasztási piacok megszerzéséből és a részvénytőke összegyűjtéséből jelentkeztek.

Az árú gyártásában a régi gyárhelyiségek alkalmatlan volta, a gyári berendezések tökéletlensége s a munkaerők gyakorlatlansága voltak azok a tényezők, melyek az üzemet megrágrították s ezzel nemcsak a kedvezőtlen eredményre hatottak közre, hanem a termelőképesség is csak olyan quantumban merült ki, mely még a föltétlenül szükséges minimális forgalomhoz sem volt elegendő.

Az árú értékesítésének nehézségeiben pedig ki kell emelni, hogy a magyar kereskedők legnagyobb részének — talán nem is indokolatlanul — a magyar ipar iránt érzett nagymértékű bizalmatlanságával, vagy — jobbik esetben — indolenciájával kellett a küzdelmet felvenni. Fogyasztóipacok szerzése különben is rengeteg fáradságot s rendkívüli ötlelességet kíván; így ismeretlen, kezdő magyar gyártól pedig a jó bónitás magyar kereskedő nemcsak azt követeli meg, hogy gyártmányja tökéletesen olyan legyen, mint az osztrák konkurenciáé, hanem azért az okozott kényelmetlenségért, hogy új üzleti összeköttetést létesít, megkívánja még azt is, hogy a magyar gyártmány olcsóbb is legyen. A magyar gyárak sorsához híven az inggyár is most akadt meg, amikor hitlere képes, szép bevállalással rendelkezik.

Röviden még a részvénytőke összegyűjtésének nehézségeiről. Az első kis alapító megközelítően sem volt elegendő. Veszteséggel dolgozó vállalatnak pedig új tőke szerzése nehéz feladat

Mégis, a bécsi és budapesti gyári összeköttetések-nél fogva, eléggé jelentékeny új tőke gyűlt össze. Elképzelhető, milyen óriási feladat a bécsi tőkét egy magyar vidéki város iparvállalatába való befektetésére bírn; hozzá olyan bécsi körök részéről, melyek ezt a kísérletet szinte hihetetlennek találják, melyeknek az a felfogásuk, hogy »a magyarok menjenek paprikát termelni, de ne foglalkozzanak iparral.« Nem lehet azután csodálni, hogy ez a részvénytőkészerzés bizonyos kihatásában az üzleteredmény terhére is ment.

A kereskedelmi és a műszaki személyzet gyakori változása mellett nem hallgatható el az utolsó évek általános pangása sem. Az 1912-ben kiütközött gazdasági és pénzügyi válság a múlt évben tetőpontját érte el. A balkánháború, melyhez az ország egyes részeiben posztuló árvíz és kolera is hozzájárult, erős gazdasági megrázkódtatásokat idézett elő s a tönkrement kereskedő-exisztenciák oly tömegét produkálta, mely az egész nagyipar fejlődésében tönkötözött házigyókat hagyott maga után és ezt a gyöngye lábon álló inggyárat, természetesen, szintén megrázta.

A felsorolt nehézségek nagyjában nemcsak ennél a gyárnál, hanem általában majdnem minden magyar iparvállalatnál jelentkeznek. Összehasonlításukban, hogy csak a közeli és rokonszámú magyar iparvállalatokat említjük, itt van a váci kötőgyár, melynek Selmecebányán is van egy nagy munkatelepe, itt van a hatalmas rózsashegyi textilipar r. t. Ezeknek a vállalatoknak, épügy, mint az inggyárnak, addig, míg gyártmányaik tökéletességén, bevőkörük megszerzésén kellett dolgozniuk, kezdő éveikben sok nehézséggel kellett megküzdniük. Ma hatalmas, nagy vállalatok, melyek nagy osztrákokat fizetnek részvényeseknek. A magyar gyárak irtózatoss munkáját mutatja ez is azt, hogy a prosperálni akaró magyar gyárak kitarásra és törhetetlen energiára van szükségük.

Ma itt állna az inggyár az első célnál. Az a modern gyár, melynek felépítését az igazgatóság minden évben sürgette, amelynek a megalkotását a veszteségek megszüntetésének föltételül jellette, készen áll, üzemben van, modern berendezésével, nagyszabású termelőképességével. De amikor a vállalat javulásnak nézhetne elébe, feloszlik, mert tökéreje nem bírja tovább.

Talán akad egy vállalkozó-csoport, mely a gyár mostani helyzetét ki tudja használni, mely a helyzetet helyesen felismeri s fel tudja fogni, hogy az inggyár, eddig szenvedett veszteségei árán, elérte, hogy ma egy, a kívánalmaknak megfelelő, olyan berendezésű gyára van, mellyel nagyarányú fejlődést remélhet. Van kitanított, megfelelő munkaereje, az országban használhatónak elismert gyártmányja, állandó bevőkörre, végül megvan a munkabeosztás, a hitelezés, a bevásárlás és a termelés szerzőnői gyökereiben a mult tapasztalatain ezertelny szovoklata.

S ha tekintetbe vesszük, hogy akárhány olyan vállalat van, mely ezeket költ gyártmányainak reklamozására s gyártmányai tökéletességére, megállapíthatjuk, hogy ha a liquidáló részvénytársaságra meddők voltak is ezek a veszteségek, egy új alakulása kétségkívül tőkét jelentenek.

A 250 serény munkás, kiknek a szétszéledése újabb vérszételést jelentene erre a városra, azzal a hittel végzi még munkáját, hogy lesz itt egy új alakulás, mely életrekelti ezt a vállalatot s alapos gazdasági tudással, racionális, körültekintő vezetéssel és törhetetlen energiával azon lesz, hogy nekik kenyérrel, az intézménynek pedig nyugodt, hasznosító fejlődést biztosítson.

Hell Béla.

Az ipartestületről.

Irta: Elek Béla.

(Első közlemény.)

Az ember, a mostani társadalmi viszonyok között, összes életcélnak sikeres megvalósításában, embertársaival való szövetkezésre van utalva.

Éppen azért az ember társaséletének mindennemű fejlődése és tökéletesedése egyúttal az anyagi és szellemi jólétnek növekedéséhez vezet. Szövetkezik, társul az egész emberiség; alig múlt el nap, hogy egyik vagy másik eszmének zászlaját kibontani ne látnók, kecsgetők, nagyfontosságú jelzavakkal.

A különféle szövetségek és társulatok száma napról-napra szaporodik. Nincs ember, aki, önként vagy külső körülmények befolyása alatt, egyik vagy másik társulatnak tagja ne volna. S ha nézzük az összes társadalmi szövetségek törekvéseit arról győződhetünk meg, hogy ezek különbözőség nélkül mind az emberi társadalom boldogulását célozzák: jólétet és meglegedést ígérnek.

Kérdés, vajjon ezek az egyesületek, különféle szövetségek kifizetői céljaiknak megfelelnek-e? A társadalomnak és egyes embereknek boldogulását valóban előbbre viszik-e?

Lesújtva, megdöbbenne kell megállnunk e kérdés előtt, mert az emberi nem elégedetlensége napról-napra terjed. A létért folyó mindennapi küzdelem szenvedélyeket fakaszt ki belőlünk, kiállunk a nagy küzdőtérre, harcolunk jogért, kenyérért vagy mindkettőért és ez a küzdelem megnehezíti életünket, mégis új erőt ad a további küzdelemre.

Forrong a társadalom. A kitörő szenvedélyek e végtelen tombolásában pillanatokra azt hinnők, hogy tőtagást áll el emberiség, mintha a zászlókra irt nemes eszmék keltek volna önző harcra egymással. Egymást gúnyoljuk, tiporjuk. Önzés, gyűlölet, uralomvágy, bosszú: üres kalászkok, magasra emelt jelek! Egymást kerülő szívek, hamis mosolyok és kézzorítások uralkodása.

Pedig nem az eszmékben van a baj! Az igaz eszmék elete örök, harcuk fenkőit és nemes, de igen gyakran a nagy eszmék hordozói a vétekek.

Szédül a fejünk, örvény tönkgása mindenütt! Ragadozó keselyűk tépdesik drága hazánkat. Hol a boldogság? Hol a meglegedés? Forrongás mindenfelől! A küzdelem e végtelen tengerében a szem szigetét keres. ahol partot érne, ahol megpihenne, a sok hanyatlás után.

Nekünk, iparosoknak, ebben a társadalmi forrongásban szigeteket kell keresnünk, amelyen megtörjék a szenvedélyek villámcsapása, hogy mi, hajótörött kisiparosok, rajta védelmet találjunk, olyan értelemben, hogy akik közköz célért küzdelem, azok között ne legyen választófal.

Az általános ipartestület mint szilárd szikla áll a sok hullámcsapás és megfélemtelen zűrzavar között. Tehát nekünk, kisiparosoknak, ezt az erős mentővárat, ezt a régen várva-várt *Általános Ipartestületet* kell megtalálnunk.

Mily jóleső örömmel látjuk, hogy e város iparosságának fáradságot nem ismerő része nem dobszóval, nem lármás trombiták hangjával, hanem nyugodtan, józanul gondolkodva, becsülettel és önérzettel iparkodik zászlót bontani egy nemes törekvésnek, melynek jelszava: *Tömöríteni, szervezni a mostoha viszonyok között vergődő, szingylődő iparosságot.*

Örömnkre szolgálna, hogy az eszme, melynek terjesztésén egymást karöltve fáradoztunk, testet öltött s fölünk függ, hogy ebbe a testbe lelket varázsoljunk, hogy áldásos működését megkezdhessen.

Nagyon jól tudjuk, hogy a kézműkisipar tönkretelének és pusztulásának egyik főoka mindenesetre az iparszabadság, mely rázdította a

kisiparra a nagytőkét és a lelketlen spekulációt. A másik nagy baj a céhék és testületek előlérlése volt. Az így széjjelzört és magára hagyott kisiparosság nem tudta felvenni a harcot a nagytőkével és a társulói pénzemberekkel. Hozzájárult ehhez a bajhoz még az a körülmény is, hogy az iparosnevelés rideg hatásági intézkedés alá került, mert azóta és most is a közgazdasági szegődöt, szabadit és ad iparjogot. Az iparosnevelés üres és értéktelen formassággá tették, melyből teljesen kimaradt az inas, a segéd és a mester gyakorlati szakképzettsége.

Nagy csapás volt a kisiparra az is, hogy szétszórátása után néhány év múlva bekövetkezett a találmányok korszaka: a gőz, a villamoság, a vegytan, melyek felforgatták a régi állapotokat. Ezek után már nem volt elég kézi ügyesség, mert az ipar a tudományok szolgálatába állt s ma már — több iparágnál több tudomány kell, mint kézi készség.

Ezzel pedig a kisipar akkor még nem rendelkezett. Ha céhekben, testületekben szövetkezve marad, intézményesen vehette volna igénybe a mérnököt, a vegyész, a tudóst, mint ahogy ma igénybeveszi a kisiparosokat koldusbotra jutató töképezés gyáros. Akkor maguk a kisiparosok alakították volna meg a tömeggyártó nagyipart. Ez azonban, a fentebb jelzett okoknál fogva, meg nem történhetett és ez a körülmény okozta a kézműiparosok tönkrejtését.

A kisiparosok elhanyagolják műhelyüket, a készírást, mert a gyáriparral szemben a versenyt felvenni nem bírják s elvonulnak a városok gyárkémetjei alá — *napszámosmunkásnak*.

Pedig hát ez nincs a maga rendjén. Ennek így nem volna szabad lennie, mert az ipar jévedelme jogosan azt illeti meg, aki annak az iparnak tanult mestere és nem a minden szaktudás hiányával, csupán tőkével spekuláló vállalkozó.

Ezen a nagy bajon segíteni kell! A mesteripar törekedjék önállóságra és foglalja el azt a területet, amelyre csak ő jogosult. Ehhez pedig modern, készült és szervezett, öntudatos iparosság kell, hogy helyét a versenyben megállhassa.

Kontárokkal ipari teremteni, ipart nagygyárfeljesíteni nem lehet!

Hogy ezeken a bajokon, melyeket mindannyian érezünk, gyökeresen lehessen segíteni, legideálisabb megoldása a tömörülés és elsősorban az ipartestület felállítás modern alakokban, a mai társadalmi viszonyoknak megfelelően.

Legyen előtűnk a nagyméretű példája kik a szabadipar ellen voltak és az iparosok szabad társulásaiból folyomadtak: a régi »Innngé-*ok*at (céh-*ket*) 1881-ben visszaállították, 1886-ban kezükbe vették az iparképesítés jogát és 1887-ben törvényhozáss útján megkapták a személyi jogot: Ott ma már csak »Innngé- (céhbeli) iparos tarthat nevelhet és szabadíthat tanoncot.

Az a nagy erő, melyet az ipari szakok a a testületekben bírnak és élvezhetnek, nemcsak jobb és biztosabb megélhetéshez segíti az iparosokat, hanem erkölcsi erejét, üzleti és személyes tekintélyét is visszaállítja, élető erejét teszi az iparoságának.

Igaz, az ipartestület megalakítása nem megy egy csapásra, mert az csak nagy áldozatrakészség, nagy munka árán létesíthet, miért is az egész iparosság erkölcsi és becsületbeli kötelessége hogy azokat, akik e téren a küzdelmet felvették, munkájukban lelkiismeretesen támogassák, hogy kitűzőt céljukat elérve, kibontott lobogójukat diadalra vihessék.

A kezdeményezők nem saját érdekükért szálltak síkra, hanem hogy az ipart még idejékorán megmentés az új generációnak és hogy kötelességüket leröjűk a társadalommal és a nemzettel szemben.

Színház.

Pénteken, május hó 15-én, *Jáki Dezső* jutalomjátékául, Kövessy Albert mulatságos vígjátéka, a „*Keserő mézesetek*“, került színe. Kuszka Ferenc vidéki földbirtokost személyesítette *Jáki* jellegzetes, ügyes alakítással. Bolohatszertien kagaitóvá teszi a darabot Amanda színésznő beállítása; e szerepet *Aranyosi Nusi* játszotta. Kedvel jászottak és tetszést arattak a többi szereplők is: *Forgács* (Perlaki nyugalmató kapitány), *Nyikos* (Árpád), *Gy. Madarassy B.* (Özv. Rédey Otília), *Ny. Kövessy M.* (Mária), *Szigeli Anna* (Lilla), *Bihary, Szepessy és Jakó Berta*. Az illusztris szerző, Kövessy direktor, a hálás közönség lelkesen ünnepele.

Szombaton a „*Böském*“ került harmadszor színe. *Aranyosi* ma nem volt olyan kedvében, mint máskor szokott lenni, sőt feltűnően kedvetlen és szomorú volt. Egyébként az előadás sikerült.

Vasárnap délután „*A kis király*“-t adták elő, ugyancsak harmadszor, délutáni előadásoknál szokatlan lelkiismeretességgel.

Este Vidor Pál »pályadíjat nyert kítőnő népszínműt«, az »Ingeniók-ot mutatták be közönségünknek. A darab meséje értékes, feldolgozása azonban föléltet létköznap. Legtöbb tetszést arattak *Gyárfásné* (Kis Sári) énekszámái. Amennyire tökéletesen szerepek engedték, ügyes alakítást végeztek *Bihary* (Bódi Ferenc rendőr), *Gyárfás* (Jani), *Forgács* (Weiner Vilmos), *Nyikos* (Balogh Pista), *Jáki* (Boross korcsmáros) és *F. Küley Ilona* (Fürgőné). *Serfözy Ilona* (Eszter), mint láttuk, — ő maga sem igyekezett ezt túlkölni — ilyen tökéletesen, üres szerepekbe nem tudja magát beleélni; ő csak nagy, nehéz szerepekben éri magát otthon.

Hétlőn két darab került színe: *Bródy Sándor* „*Árnyékok*“ c. darabja és K. Bernstein „*A titok*“ c. háromfelvonásos színműve. Az „*Árnyékok*“ egyetlen szerepét *Szilágyi Zoltán* játszotta, erős drámai, színési talentumról tanusokdó, merész, színes alakítással. A szerző e darabot tudvalegőleg Hegedűs Gyula huszonöt éves művészi jubileuma alkalmából az ünnepeit művész számára írta. Dícséretreméltó tehát *Szilágyi* merész vállalkozása a kétszeresen dícséretreméltó, hogy meg is tudott felelni neki.

H. Bernstein remekművének Charli Ponta Tullijét *Herváth János* játszotta, feszletes könyvedséggel; szinte elfeledtette velünk, hogy nem professzionista színéssel állunk szemben. Mesteri volt *Forgács* (Denis de Guenn) és *Serfözy Ilona* (Henriette) alakítása. Nem lehet kifogásunk *Gyárfás* ellen sem (Constant). *Gyárfásné* illetőleg az a megjegyzésünk, hogy alakítása sokszor nem reális, hanem színészködő, amit csak operettekben vagy bohózatokban engedhetünk meg. Gabriellel játszotta.

Kedden a karszemélyzet jutalomjátékául, *Hennquin* és *Milaud* »Lili« c. operettjét adták elő, melynek zenéjét Hervé szerzte. Az értékes szövegű operett címszerepét *Könyi Lujza* játszotta s azt a kellemes benyomást tette ránk, hogy rohamosan fejlődik művészete és ma már nemcsak hangjában, de játékában is őszintén gyönyörködhetünk. Kítőnően alakította változatos szerepét — közöngyéből hadnagy, majd generális lett — *Bihary Alajos*, ki Plinchar tüzért játszotta. Heyles volt *Forgács* (Batlière báró), *Jáki* (Bompan) és *Jakó Berta* (Victorine szobalány) alakítása. *Szepessy* az a gyallágyúlt grófi nagybácsit kiválóan alakította az első és második felvonásban, a harmadikban azonban alakítása és maszkírozása is hibás volt: nem egy nyolcvanéves korában is fiatalnak látszani akaró vén vívőtű láttunk benne, hanem egy valóban fiatal, könnyelmű és hanyag Don Juant. A darabba szőtt kabarszás-

mok közül elismerést érdemel *Kövessy Albert* direktor mesterien előadott monológja és *Serfözy Ilonának*, a gyöngéd, nemeslelkűtű és mindig szerény művésznőnek a szavalata. *Jáki* rosszízű kuplájának is volt hatása — de nem a földszinti ülőn . . .

Az előadást csaknem telt ház nézte végig. Szérdán Jakobi, Bródy Miksa, Martos világ-híre szerű tett nagysikerű operettje, a „*Szibill*“ került színe. Sok szellem és újszerűség teszi edemessé e darabot a világhíre. Zenéje elsőrangú orchester-zene. A címszerepet *Aranyosi Nusi* játszotta. Mivel rosszat nem mondhatunk róla, hallgatunk. *Gyárfásné* játszotta a másik nehéz szerepet: a nagyherceg szerepét. Nehezen bírta le a férfi-szerepet, de mindenesetre érdekes volt. Legfőbb elismerést *Bihary* (Petrov hadnagy) illeti: ma már keresve sem találunk hibát játékában. *Könyi Lujzát* (a nagyhercegnő) illetőleg a tegnap mondottak ma is érnyekese. Poire impressziói kellemes modorral *Szepessy* játszotta, Sarah *Ny. Kövessy M.*

Csütörtökön két előadás volt. Délután a *Böském*-et játszották némi szerepváltozással: Muskát György festő szerepét, Nyikos tavalléteben, *Bihary* kreálta, a parasztiúvet pedig Bihary helyett *Kormos*.

Este a „*Szibill*“-t ismételték meg, *Szepessy Sándor* jutalomjátékául. Ezzel egyttűl véget is ért a színházi előadások sorozata.

22-én a társulat Korompára utazott.

HIREK.

— **Kinevezés.** A m. kir. földművelésügyi miniszter *Sóska Gyula* főerdőmérnököt az állami erdőtiszték összesített, közös rangsorozati létszámában m. kir. erdőtanácsossá nevezte ki.

— **Erdészeti kinevezések.** A m. kir. földművelésügyi miniszter *Bíró Béla*, *Földes Tibor*, *Schuld Károly*, *Schlotzer Gyula*, *Maltaysovsky Emil*, *Bolos Géza*, *Balás Dezső*, *Litassy István*, *Steyer Sándor*, *Faller József* és *Szilárd Tivadar* m. kir. erdőmérnökökornokokat, valamint *Nagy Imre* okleveles erdőmérnököt az állami erdőtiszték összesített, közös rangsorozati létszámába m. kir. segéderdőmérnökökké; *Laczko Béla*, *Lux Zoltán*, *Györössy Endre*, *Brozsek Pál*, *Hénel Jenő*, *Jahn Rezső*, *Forster Imre*, *Budzinsky Ottó*, *Botos Sándor*, *Maltaysovsky László*, *Sára Jenő*, *Bella János*, *Tomp Frigyes* és *Hajbó János* végzett erdőszeti főiskolai hallgatókat pedig díjtalan m. kir. erdőmérnökyakornokokká nevezte ki.

Fülöp szász-kőburg-góthai herceg *Lux János* királyhegyljai erdőhivatali főnököt, főerdőmérnököt és *Csoma Gusztáv* központi főerdőmérnököt erdőmesterekké nevezte ki.

— **Halálozás.** *Chilko Nándor* hodruszbányai m. kir. bányaségédmérnök, üzemvezető, *Lindmayer János* selmezbányai rendőrkapitány veje folyó hó 18-án, életének 33-ik évében, Budapesten elhunyt. Holttestét Selmezbányára szállították s folyó hó 21-én, este 7 órakor temették. A boldogult kiváló szakember és lelkes bányász halála városszerte nagy és általános részvételt keltett.

— **Vajai Ravasz Sándor**, a selmezbányai m. kir. bányászati és erdőszeti főiskola nyugalmazott iradavezetője, folyó hó 20-án, életének 65-ik évében, Selmezbányán meghalt. 22-én, délután 3 órakor temették.

— **A főiskolai Ének- és Zenekör hangversenye.** A főiskolai Ének- és Zenekör folyó hó 16-án, a városi igazgatóban nagyszabású hangversenyt rendezett. Ez év elején megalakult egyesületnek ez a hangverseny első bemutatkozása

szól, akik ilyenkor a távolba mennek, hogy uti-gyógytárukat ne felejtsek »Sirolin Roche«-val el-látni, mert a légzőszervek meghűlésénél ez igen fontos szolgálatot teljesít.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Korha, oldó háziész mindazoknak, kik emésztési zavarokba és az álló elemű egyéb következményeiben szenvednek

Egy eredeti doboz ára 2 K.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Fajdalom csillapító és erősítő **Bedorzsolás.** MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Elismert, régi jó hírnévű háziész szaggatás és hűléstől származó mindennemű betegségek ellen

Eredeti üveg ára K 2.—

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Főzetkúldési hely **MOLL A. gyógyszerész.** ca. és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9

Legújabb hírek.

— Öfelsége, az orosz cár, mint értesülünk, a nyári szezonra Vihnyefürdőbe érkezik. Közben azonban Selmecebányán szándékszik pár napot tölteni, hogy az itteni viszonyokat tanulmányozza. Külügyminisztere útján előre intézkedett, hogy idejében be legyen a rendőrség jelenve, mert nem akarja magát olyan kellemetlenségnek kitenni, hogy a rendőrség az utcán állítsa meg s a tanácstól jóvá nem hagyott 10 koronára büntesse.

— A selmecebányai rendőrség a héten egy gyanús asszonyt tartóztatott le s éjjelre abba a tömlőbe zárta, melyből, pár évvel ezelőtt, egy híres kasszafűró már szerencsésen meglépett. Reggelre — mi sem természetesebb — hűlt helye volt az asszonynak. S a rendőrség — s ez a természetesnél is természetesebb — az udvaron kereste, nem bűjt-e el a vízpuskába vagy a tüzoltó-szerkecsiba. Nota bene: a kapuk nyitva valának...

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttekort nem felels a szerk.

Fog-Krém

KALODONT

Szájvíz

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, akik boldogult, drága halottunk, Chilkó Nándor m. kir. bányamérnök temetésén résztvettek, akik nagy bánatunkban szíves rész-vételükkel fájdalomunkat enyhíteni iparkodtak és akik a ravatalra koszorút küldtek, fogadják ezúton hálánkat és köszönetünket.

A gyászoló-család.

Nyilatkozat.

Alulírott a selmecebányai kir. járásbíróság előtt 1914. B. 239. szám alatt Barok Ferenc úr által ellenem indított bűnügyből kifolyólag azért, mert róla azt mondtam, hallomás útján, hogy Haggennacher közbányai sörös üvegekbe töröcszmártoni sört tölt és ezt mint kőbányait áru-sítja, határozottan valótlannak bizonyult, miért is ezúton töle bocsánatot kérek.

Rumann Dániel.

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI

3415. sz. 1914. rkp.

Hirdetmény.

1914. év május hó 19-én Selmecebányán egy ismeretlen, vesztettségben gyanus eb kőborolt, miért is, az 1888. VII. V. fejezete B. pontja és a 121143/1913. sz. m. kir. földművelésügyi miniszteri rendelet értelmében, a belvárosi összes ebek 40 napi zár alá helyeztetnek. Ez időtartam alatt az ebek megkövete tartandók vagy harapás ellen biztoszárkókkal ellátva porázon vezetendők. Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a zár-latot a legpontosabban tartásuk meg, mert a vesztettségnek újból való fellépte csakis a nemrég fennállott ebzárlat alkalmával felmerült sok kihágásra vezethető vissza, miért is az ellen vétők, az 1888: VII. t. c. 154. § i. pontja alapján, legszigorúbban meg fognak büntetve.

Selmecebányán, 1914. évi május hó 20-án.

Olvashatatlan aláírás.
rőkaptány.

HIRDETÉSEK.

RED STAR LINE
Vörös csillagvonal

Antwerpen—Amerika

Rendes és közvetlen postahajózatok
Antwerpen—New-York és Antwerpen—Boston között

A társaság hajóiraja

Lapland	Zeeland	Marquette
Finland	Samiand	Menominee
Kronland	Gothland	Manitou
Vaderland		

a hajók New-York felé minden szombat és Bostonba minden második esütőtrőkön. Bővebb felvilágosítást nyújt

RED STAR LINE
Magyarországi helyettese
Budapest, VIII., Köztemető-út 12. a.

Telefon szám: **József 10-37.**

Törv. védvél:

Ülőzsektől óvakodjunk.

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG és HURUT
ellen nincs jobb, mint a valódi

„MENTHOMOL-CUKORKAK“

Hatékony gyors és biztos, nagyon kellemes, jóízűek, a gyomor nem rontja, az érzéket élesítik.

A köhögési ingeret valamint a hangszálak kifáradását megakadályozzák, miért is énekesek, színészek, papok, szónokok általánosan használják.

Dohányzóknak nélkülözhetetlen a száj üdítésére és a dohányszag eltávolítására. Ára 1 doboz 40 fillér.

— Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Vásárlásnál vigyázzunk a „Menthomol“ névre, melynek minden dobozán a tentillatós és zomátlakos rajza kell lennie!

Gyár: EGGER A. Fia. (Magyarországi és kir. udv. szállító, BECS.)

A villatelepen III. ker.
233-ik szám alatti

villaépület

elköltözés miatt, kedvező fizetési feltételek mellett, szabadkézből

eladó.

Értekezhetni a bírósági végrehajtónál ugyanott

308/1914. tk. szám.

Arverestí hirdetményt kívonak.
A selmecebányai kir. járásbíróság mint telek-könyvi hatóság közhírból teszi, hogy Fischer Vilmos selmecebányai lakos végrehajtónak, Hroziencsik Józsefné sz. Laczi Mária. látkapuzati lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés 577 K tőkekövetelés, en-

Sirolin "Roche"

biztos, hatásu tartós köhögésnél,
a légutak hurutainál, hörghurut és asthmánál.
Influenza és tüdőgyulladások után a jóízű Sirolin "Roche"-al való hosszabb kúra megvéd az összes ártalmas következményektől. SIROLIN, Roche' oldalg és fertőtlenítőleg hat; elősegíti az etvagyot és emésztést.
Sziveskejeik a gyógytárakban határozottan Sirolin "Roche"-t kéri

nek 1911. évi november hó 5. napjától járó 5% kamatai, 91 K 25 fill. eddigi megállapított peres végrehajtási és az árverési kérvényért ezúttal megállapított 22 K 60 fill. költség behajtása végett a selmecebányai kir. járásbírósg területén levő, Selmecebánya városban fekvő és a selmecebányai 129. sz. tjkvb. A + 1 sorsz. 778. hrsz. 105/1. ö. sz. házból és beltelekbeli ingatlanból B. 8. sz. a. Hroziencsik Józsefné sz. Lacsni Máriát megillető 1/2 része 1240 kor. kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1914. évi június hó 5-én, délelőtt 9 órakor a kir. járásbírósg mint tkvi hatóságánál (l. em. 1. ajtó) megtartandó nyilvános árverésen eladatulni fog, mégis azonban az 1908. XLI. t. c. 21 §-a értelmében a kikiáltási árnak a 26 §-ban meghatározott kikiáltási áron alul el nem fog adatulni és hogy a vevő a bánatpénzt a 26 §-a értelmében kiegészíteni köteles.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és a vonatkozó m. kir. igazságügyminiszteri rendeletben kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságánál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattani.

Kir. íbság, mint telekkönyvi hatóság.

Selmecebánya, 1914. évi febr. hó 20-án

DUTKO s. k.
kir. járásbíró.

XLI. t. c. 21. §-a értelmében, a kikiáltási árának a 26 §-ban meghatározott hányadán alul el nem fog adatulni és hogy a vevő a bánatpénzt a 26 §-a értelmében kiegészíteni köteles.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és a vonatkozó m. kir. igazságügyminiszteri rendeletben kijelölt óvadékképes értékpapirokban a

kiküldött kezéhez letenni, avagy a 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságánál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattani.

Kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóság

Selmecebánya, 1914. évi május hó 9-én.

Dutkó s. k.
kir. bíró.

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMA

Urolithetelen hatású tódó- és mellbetegségeknek, enyhíti a katarust, megszünteti a fájdalomt okozó köhögést, Torokgyulladás, rekedtséget és gerchujokat megszünteti, valamint lázt, különösen jó hatású gyomorgörcs és kolika elleni Gyógyhatású aranyer és alteti hántalmaknál, tisztítja a veséket, étvágygerjesztő, elősegíti az emésztést. Különösen bevált főfogásnál, odvas fogak, szájbólznet, valamint az összes száj- és fogbetegségek, hülfözés ellen, megszünteti a száj vagy gyomorból eredő büzt. Jó hatású pántikagúszkóznál. Meggyógyít minden sebet, sebhelet, orvántot, lázolt erdői hólyagot, kelést, szemhétsőt, égési sebeket, meggyógyít testrészeket, vart és kúlést. Fülhántalmak ellen kitűnő hatású. Minden házműl különösen influenza, kolera vagy más járványoknál kéznél legyen.

Irjunk: Thierry A. Órangyal-gyógytárának Pregrada,

Rohitsch mellett.

12 kis vagy 6 dupla vagy 1 nagy speciáléveg 5-60 korona.
Nagyobb rendeléseknél jelentékeuy árengedmény!

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcsé.

Megakadályoz s megszüntet vérmérgezést, fájdalmas operációkat leggyakrabban feleslegessé tesz. Használatos gyermekágyas nőknél főző emelő, tejmennyiség, emelvényedés ellen. Orvánt, feltört lábak, sokak, dancott vértök, szontsu, fokolyok, ülés, szurás, lövés, vágás vagy zúródás által okozott sebeknél kitűnő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: üveg, szálka, por, serót, fáske, stb. kinövesek, karbunkulus, képzódemények, valamint rák ellen, féreg, rothadás, koronygyűlés, hólyag, égési sebek, hosszú betegségekkel előforduló fülfeveszél, verékeseknél, fülfolysáml, valamint kipálás esetén cseszesomóml stb. stb. kitűnő hatású.

2 tegely ára 3-60 K a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett kapható.

Budapestben kapható: Török József gyógytárában, valamint az ország legtöbb gyógytárában. Nagyban: Thalmayer és Seitz, Kochmeister Utodai, Radanovits Testv. drogzériákban Budapestben kapható. Ahol nincs borakát, rendeljünk közvetlenül!

THIERRY A. Órangyal gyógyszerárából, Pregrada, Rohitsch mellett.

Ingatlan
A DUNK
HASZNÁLATRA

TAKAREKPERSELYT
BÁRMINK

PESTMEGYEI
TAKAREKPENZIAR

BUDAPEST, IV. Költő-utca B.

782. 1914. tk. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A selmecebányai kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóság, kö-hírré teszi, hogy Bándy Endréné sz. Czizlan Amália lévai lakosnak Dr. Schwarz János és Darvasy Ferencné sz. Czizlan Anna bakabányai lakosok elleni tulajdonközösség megszüntetése iránti ügyében a telekkönyvi hatóság Bándy Endréné kérelme következtében az 1881. LX. t. c. 144., 146., 147., 155., 176., és 185 §-a értelmében elrendeli az együttes árverést a selmecebányai kir. járásbírósg területén levő, Bakabánya községben fekvő s a bakabányai 3171. sz. tjkvb. A. + 1. sz. alatt felvett 2/4 részben Dr. Schwarz János, 2/4 részben és egyenlő arányban pedig Bándy Endréné sz. Czizlan Amália és Darvasy Ferencné sz. Czizlan Anna nevére írt 827. hrzi 539. öi. sz. házból és udvarból és az A + 2 sorsz. alatti 232. hrzi és 103 öi. sz. házból és udvarból álló, a természetben egy egészet képező ingatlanra az együttes 1600 kor. kikiáltási ár mellett és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1914. évi szeptember hó 11-én d. e. 10 órakor Bakabánya község községházánál megtartandó nyilvános árverésen el fog adatulni, mégis azonban, az 1908

Hirdetmény.

Az 1914. évi április hó 30-ik napján tartott rendkívüli közgyűlés az „Első Selmecebányai Ing- és Fehérműgyár R.-t.” selmecebányai bej. cég felszámolását határozta el és felszámolókul id. Hornyacsek István, Baumerth István, dr. Kachelmann Viktor, Szolár Lajos, dr. Ungár Kálmán és Weisz Adolf selmecebányai lakosokat választotta meg.

Az ipolysági kir. Törvényszék, mint Kereskedelmi Biróság, 2661/1914. ker. sz. végzéssel a rendkívüli közgyűlésnek a részvénytársaság felszámolására vonatkozó határozatait jóváhagyólag tudomásul vette, miért is, a ker. törvény 202. §-a értelmében, az Első Selmecebányai Ing- és Fehérműgyár R.-t. összes hitelezőit követeléseiknek — jelen hirdetménynek harmadszori közzétételétől számított — hat hó alatt leendő érvényesítésére tisztelettel felhívjuk.

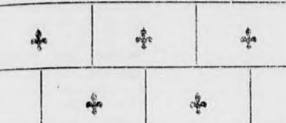
Selmecebányán, 1914. évi május hó 15-én.

Első Selmecebányai Ing- és Fehérműgyár R.-t. igazgatósága.

TREITER JÁNOS

CIPESZÜZLETE

KÖSSUTH-TÉR, A BOGYA VEND. MELLETT.

AJÁNlja SAJÁT KESZITMENYU URI- ÉS GYERMEKCIPIÓIT DUS VÁLASZTEKBAN. • BEL- ÉS KÜLFÖLDI CIPŐGYÁRTMÁNYOK RAKTÁRA. • BALI CIPŐK BÁRMILKOR KÉSZEN KAPHATÓK. • KÉSZÍTÉS MERTEK SZERINT PONTOSAN ÉS GYORSAN.

NAGY JÓZSEF

kőműfaragó

Selmecebánya

Honvéd-utca.

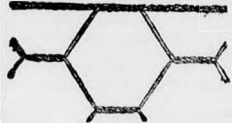

Elvállal mindennemű kőfaragó-munkát, a legjutányosabb árban; készséggel szolgál sírkövekkel, bárminő nemes kőfajból, minden elfogadható áron. Készít útkereszteket, kőfeszületeket. Szívesen végez temetőben javításokat, vasresztek szállítását és ujtását helyben és vidéken.

Hutter és Schrantz

Részvenytársaság
szilárú és nemzospóztó gyárak magyarországi telepe.
Budapest, X., Gyömrői-ut 80/59.

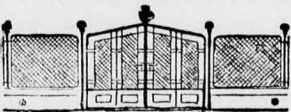
Ajánlja kész állapotban, tenát utólagos- n tűzhorganyozás- s i ellélt, többször esavart gépedronyfenátait

Kitűnő horganyozás
Olcsó árak

mint tarossán tekintetében páratlan gyártmányt!
Nem tévesztendő össze másfajta fontokkal, melyek nind közönséges horganyozott drótból készülnek. Tűskés huzalok, sima huzalok, kettőshegyi szegek stb. Igen jutányos árban. Árjegyzék és minták bérmentve és díjtalanul. Továbbá gyártmányok:

Kerítésrácsok, kapuk és ajtók.

a leggyorsrűbűttől a legbizsesébb kivitelig olányárak mellett. Költségvetések és tervezetek díjtalanul.

Mész,

jóminőségű, kapható **Wagnernél**, a felső gyógyszerár mellett, a :- Krause-műhelyel szemben, :- a bányásziskola épületében. :-

"FRITZELAKK" NUMATA

a legjobb padlófesték zománclakkfesték házi használatra. bútornak ajtónak stb.

Egy ecsetvonással színt és fényt ad.

TARTÓS! ELEGÁNS! KIADÓS!

Használatban a legolcsóbb!

Vásárlásnál ügyeljen a törvényesen védett névre és etikettre: minden más csomagolást utasítson vissza!

Kapható Selmecebányán: Engel Zsigmond és Ernst Zsigmondnál.

Johann Maria Farina

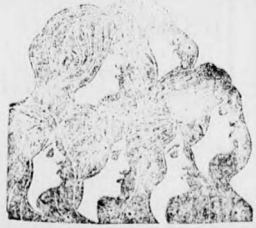
GEGENÜBER DEM RUDOLFSPLATZ.

Ezen cég kiváló gyártmányai az egyedül valódi kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan minden jobb drogueriában, illatszertár és gyógytárban kaphatók.

Ügyeljünk a pontos címre JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz Minden hasonlónevű utánzatot utasítsunk vissza.

Magyarországi képviselő: HOLCZER EMIL ZOLTÁN Budapest VIII.,

Kapható Selmecebányán: **Engel Zsigmond** csempéüzletében és illatszertárban.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Apró hirdetések egyszeri beiktatása 10 szög 50 fill. minden további szó 5 fill. Vastagabb betűköl 10 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozásokra ingyen adunk felelősséget, csak a válasza szükséges helyéget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés sz. má. a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetések díja előre fizetendő. Vidékről apró hirdetések díja levelejekben is beküldhető.

Levelezés.

Ellátás.

Különfélék

Lakás.

Háromszobás emeleti lakás **kiadó** az O-póstán.

Kínálat:

„Monarch” amerikai, állatorvosi **irógéprészletfizetésre is** kapható Megtekinthető a Joerges-féle könyv- és papírkereskedésben. 104.

Üres áruháza, postadoboz kapható Joerges Á. özv. és fiánál.

ZENEMŰVEK.

Klasszikus és modern zeneművek **EREDETI ÁRON.** Megrendeléseket 3 nap alatt intéz el

Joerges Á. özvegye és fia könyv- és zeneműkereskedése.

Kereslet.

Tanulót dívat., vászon-íróidáruüzletembe azonnal fölveszek. Süsmegh János.

Jóházból való fiu cukrásztanulóknak azonnal fölvetetik Bartos cukrásznál Léván.

Oktatás.

DARKAU-FÜRDŐ (OSZTRÁK SZILÉZIA.)

Elsőrendű és legerősebb Jodbromosfürdő. Ajanlva skrofula, szifilis, izzadmány, vérelmeszesedés, csont- és izületbetegségek, nőbajok rheuma stb. ellen. A legmodernebb gyógyításmódszerek, régi park, előkelő elszállásolás, penziónyáriak részére (kiszélet nélkül), hévíz vízvezeték, Posta, távíró és vasútiállomás. Fürdőidény május 15-től október 1-ig.

Főorvos: **Beck Ödön dr.**

Tudakozások és prospektus Larisch-Münnich gróf Darkau fürdőgondnoksága által.

Ha nem ehét, rosszul érzi magát, az orvosilag kipróbált

Kaiser gyomor-borsmenta karamellák biztos segítségét hoznak. Jó étvágyat kap, a gyomor helyre áll és megerősödik ismét. Étető és udító hatásúknál fogva meneteleseknek nélkülözhetetlenek.

Csomagolva 20 és 40 fillér

Kapható: Markus M. cukrászdájában, Mikovényi A. és Margotay J. örökösai gyógyszerárúháza Selmecbányán, Walko J. K. Szentistvánai A. Gőmliecbányán.

Róza-szálló Felsőróna

Selmecbánya legszebb kirándulóhelye kitérő konyha, I. rendű borok:

1913. évi I. Rizling	1 liter	1.— K
1911. „ I. Asztali	1 „	1'20 „
1911. „ I. Rizling	1 „	1'40 „
1911. „ I. Muskotály	1 „	1'60 „

azonkívül Kachelmann-féle sör, Törley-pezség stb.

A n. é. közönség pártfogását kérve mély tisztelettel

Groszmann Ignác vendégfő.

MUZZIK GYULA

mészáros és hentes

== KOSSUTH-TÉR. ==

ELSŐRENDŰ HENTESARU

NAGY VÁLASZTÉKBAN,

GÉPEKSEL FINOMAN GYÁRTVA

MÉRSÉKELT ÁRON.

LESZÁLLÍTOTT HÚSÁRAK!

Vásáry István

mészáros és hentes tudatja a t. közönséggel, hogy az elsőrendű marhahús árát 64 kr. azaz 128 fillérré, a borjúhús árát pedig 70 kr. azaz 140 fillérré szállítja le. A nagyérdemű közönség szives látogatását kéri.

Császárfürdő

Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénés hévízzel radioaktiv gyógyforrással; modern berendezésű gőzfürdő kényelmes iszapfürdő, iszapborogatások, uszodák, külön hőlégek és áruk részére. Török-, kö- és márványfürdők; hőlég és szénasavas- és villamos-vízfürdő. A fürdők kitünő eredménnyel használatnak főleg eszós bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos esetében s altesti pangásoknál. 20) Kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenéjüdinés.

Prospektust ingyen és bérmentve küld

Az igazgatóság.

A Lövész-utcában II/14. sz. a. levő, 200 □-métert kitevő, lapos négyszöget alkotó kert előnyös árban eladó. A kert építési teleknek nagyon alkalmas.

Bővebbet a tulajdonosnál.

Seidel Agoston.

Dr. Sztankay Ába gyógyszer-tára és vegyészeti laboratóriuma a

Nádor-hoz

Debrecen, Szt. Anna-u. Áttila-tér.

Korunk legtekélyesebb hashajtója a tisztán tudományos alapon előállított :: **EULAXANS-TABLETTA.**

Előnyei az eddig használatos hashajtókkal szemben, hogy a természet meg nem szokja, csikarást nem idéz elő s az előidézett széklet a természeteshez leghasonlóbb. Az étvágyat nem rontja. Bevétele kellemes.

Egy tubus ára 1 K 20 fill.

Kapható: a Sztankay-örökösök gyógyszer-tárában; **Bálint Ferenc** gyógyszerész úrnál Selmecbányán. Főraktárak Budapest: Török József gyógyszer-tárában, — Thalmayer és Seitz nagydrogista-cégnél. :: ::

Tisztelettel értesítjük a n. t. közönséget, hogy gyári lerakatunkban mindenkor a legnagyobb választékban,

szép és jó cipők, eredeti gyári árakban kaphatók. Új eredeti amerikai modellek; a régi modellek mélyen leszállított == árban árusítatnak ki ==

Mély tisztelettel

Erdős és Gerő